

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI

Karar Tarihi : 29/12/2016

Karar No : 2016/1

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 06/12/2016 tarihinde başladığı çalışmalarını 29/12/2016 tarihine kadar sürdürmüş ve yaptığı dört toplantı sonucunda;

1) Milli seviyede tek asgari ücret tespitine oybirliğiyle,

2) İşçinin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretinin; 01/01/2017-31/12/2017 tarihleri arasında 59,25 (Ellidokuz yirmibeş) Türk Lirası olarak tespitine, işçi temsilcilerinin muhalefetine karşılık oyçokluğuyla,

3) İş bu Kararın, 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince Resmi Gazete'de yayımlanmasına oybirliğiyle,
karar verilmiştir.

GEREKÇE

Asgari ücret, bilindiği gibi ödenmesi zorunlu olan en az ücrettir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliği uyarınca, asgari ücret, pazarlık ücreti değildir.

Asgari ücretin belirlenmesi sırasında, Komisyonumuz, bu çerçevede bir karar alınması için çalışmış, işçilerin geçim şartları ve 2017 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiştir.

İşte bu çerçevede hareket eden Komisyonumuz; işçinin günlük asgari ücretini; 01/01/2017-31/12/2017 tarihleri arasında uygulanmak üzere 59,25 (Ellidokuz yirmibeş) Türk Lirası olarak belirlemiştir.

Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nca belirlenen asgari ücret, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN ASGARİ ÜCRET KARŞI OY GEREKÇESİ

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işçi kesimi adına görev yapan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) temsilcileri, işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çokluğu görüşüyle 2017 yılı için belirlediği asgari ücrete aşağıdaki gerekçeyle katılmamış ve muhalif kalmışlardır:

“Anayasanın 55 inci maddesinde ‘asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur’ düzenlemesi yer almaktadır.

Asgari Ücret Yönetmeliğinde ise ‘işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin, gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret’ olarak asgari ücret tanımlanmaktadır.

Asgari ücret, çalışanların düşük ücretlere karşı korunmasını ve emek sömürsünü önlemeye yönelik önemli ve etkin bir sosyal politika aracıdır. İnsan temel hak ve özgürlüklerinin tanımlandığı tüm uluslararası sözleşmelerde, herkesin kendisi ve ailesi için “insan onuruna yaraşır” adil ve elverişli bir ücret hakkı olduğu kabul edilmektedir.

İşçi temsilcileri, mevcut asgari ücrete hedeflenen enflasyon ya da biraz üzerinde belirlenecek oranda yapılacak bir artışın yeterli olmayacağını, olumsuz yaşama şartlarını düzeltmeyeceğini, bu nedenle kabul edilemez olduğunu ifade etmişlerdir.

İşçi temsilcileri asgari ücreti belirleme çalışmaları sırasında temel alınması gereken ilkeleri aşağıdaki biçimiyle açıklamış ve talep etmiştir:

1. Anayasa’da yer alan “geçim şartları” yaklaşımına öncelikle uyulmalıdır.
2. İşçinin ailesi ile birlikte günün ekonomik ve sosyal koşullarına göre insanca yaşamasını mümkün kılacak, insanlık onuruyla bağdaşacak bir tutar olmalıdır.
3. Belirleme yapılırken, işçinin ve ailesinin bilimsel olarak belirlenmiş harcama kalıbı esas alınmalı ve hesaplamalarda TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verileri kullanılmalıdır.
4. Perakende fiyatlar kullanılarak hesaplanan net harcama tutarı, işçinin eline net geçecek biçimde düzenlenmelidir.
5. Asgari ücret, sanayi/tarım ve yaş, cinsiyet ayırımı yapılmadan yine ulusal düzeyde tek olarak belirlenmelidir.
6. İşçilerin arasında nitelik, kıdem, işin mahiyeti gibi ekonomik amaçlı değerlendirmelerin tümünden bağımsız olarak ele alınmalı, ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret olarak kabul edilmelidir.
7. İşçinin satın alma gücünün ileriye dönük olarak korunabilmesi için gerekli bir iyileştirme ayrıca ilave edilmelidir.
8. Asgari ücret belirlenirken, gelir dağılımında adaleti sağlamaya yönelik olarak ayrıca refahtan pay verilmelidir.
9. Ücretlerde adaleti sağlamak açısından, en düşük devlet memuru maaşı da dikkate alınmalıdır.

İşçi temsilcileri, asgari ücret çalışmaları sırasında bu ilkeleri savunmuş ve asgari ücretin bu çerçevede belirlenmesi ve kabul edilmesi için çaba göstermiştir.

Asgari ücretin belirlenmesindeki göz önünde bulundurulması öncelikli ilke olan ‘çalışanların geçim şartları’ devletin resmi kurumu Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından ortaya konulmuştur. Asgari Ücret Tespit Komisyonunun verdiği görev doğrultusunda TÜİK çalışanların geçim şartlarını hesaplamıştır. Devletin resmi kurumunun Komisyona sunduğu hesaplama göre, 2016 Kasım ayı itibarıyla ağır bir işte çalışan bekar bir işçinin aylık harcama tutarı net 1.668,90 TL’dir. Yapılan bu hesaplamada ‘çalışanın ailesi’ dikkate alınmamıştır. TÜRK-İŞ’in (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) 30 yıldan bu yana her ay düzenli olarak yaptığı ‘Açlık ve Yoksulluk Sınırı’ araştırmasına göre tek bir işçinin yaşama maliyeti ise aynı dönem itibarıyla net 1.761,74 TL’dir. TÜRK-İŞ ile TÜİK’in verileri uyumludur.

Bilindiği üzere, asgari ücret pazarlık ücreti değildir. Bilimsel, objektif yöntemler ve güvenilir verilerle tespit edilen taban ücrettir.

İşçi kesimi, öncelikle TÜİK tarafından belirlenen **net tutarın** temel alınmasını, sonradan 2017 yılı için öngörülen enflasyon hedefi ile refah payı ilavesi gerektiğini, sonuç itibarıyla, bu yöntemle belirlenecek asgari ücretin önemli adım ve başlangıç olacağını Komisyonda ifade ve talep etmiştir.

Ancak işçi kesiminin bu talebi bile Komisyonda görev yapan işveren-devlet kesimi temsilcileri tarafından dikkate alınmamıştır. Asgari ücret pazarlık konusu yapılmış ve düşük belirlenerek, oy çokluğuyla kabul ve ilan edilmiştir.

Bu yaklaşım gelir eşitsizliğini ve adaletsizliği daha da büyötmektedir. Kararlaştırılan asgari ücret, ülkede uygulanmakta olan ekonomik ve sosyal politikaların bir yansımasıdır. Devlet sosyal koruma görevini iktisaden zayıf olan işçiden yana kullanmamıştır.

2017 yılı gelir vergisi tarifesi oranları aynı kalmış, gelir vergisinin sadece ilk dilimi yüzde 3,17 oranında artırılmıştır. Bu düzenleme ile ücretliler bu yıl daha da fazla vergi ödemek zorunda kalmaktadır. Asgari ücretliler üzerinde bile taşınmaz boyutlarda vergi yükü bulunmaktadır. Aynı şekilde, sosyal güvenlik için kesilen prim asgari ücretli için yüksektir. Ancak işverenlerin sosyal güvenlik primi 5 puan indirimi uygulaması yanında işgücü maliyeti artışını karşılamak için ayrıca teşvik verilmektedir. Türkiye, ücretten yapılan kesintilerin yüksekliği bakımından OECD üyesi ülkelerin başında gelmektedir. Ülkemizdeki asgari ücret düzeyi çoğu AB üyesi ülkelerin gerisindedir. Türkiye’nin rekabet şartlarını düşük ücret politikasıyla sağlaması mümkün değildir.

Asgari ücret artışını gerekçe yaparak, çalışanların işsizlik ve kayıtdışı istihdamla karşı karşıya bırakmanın doğru bir yaklaşım olmadığı açıktır. Komisyonun işveren-hükümet temsilcileri tarafından belirlenen asgari ücret, işçilerin ve toplumun beklentilerini karşılamamıştır. Bu durumun iş barışını ve sosyal barışı bozabileceği endişesi maalesef devam etmektedir.

Ülkenin milli birlik ve beraberliği her şeyin üzerindedir. İşçiler olarak biz bunun gereğini her fırsatta yerine getirdik. Ancak, işçiye karşı yükümlülüklerin yerine getirilmesi beklentimiz karşılanmamıştır.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu’nun işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çoğunluğuyla belirlenen asgari ücrete, gerek miktar ve gerek belirleme yöntemi açısından yukarıda sıraladığımız gerekçelerle katılmıyoruz ve işçi kesimi olarak muhalif kalıyoruz.”